

Mnenje Odbora regij – „Omejevanje globalnih podnebnih sprememb na 2 stopinji Celzija“ in „Vključitev letalskih dejavnosti v sistem za trgovanje s pravicami do emisije“

(2007/C 305/04)

ODBOR REGIJ

- poziva Komisijo, naj si na najvišji politični ravni bolj prizadeva, da bi spodbudila mednarodno koalicijo proti podnebnim spremembam, ker se je podnebnih sprememb mogoče lotiti le, če pri tem sodelujejo vse (pomembne) države;
- meni, da bi morale države članice, ki imajo omejene možnosti proizvodnje energije iz obnovljivih virov, imeti možnost doseči cilj glede obnovljive energije prek trgovanja, in sicer v okviru certifikacijskega sistema za zeleno energijo, ki bi zajel vso EU, ali prek dvostranskih pogodb z drugimi državami, ki imajo večje zaloge obnovljive energije. Cilj tega je zmanjšati skupne stroške izpolnjevanja ciljev glede obnovljive energije;
- priporoča zagotavljanje dodatnih virov in pripravo nadaljnjih ukrepov, poleg uporabe evropskih strukturnih skladov, kot koristnih sredstev za podporo pri prilagajanju in ukrepih, kot sta varčevanje z energijo in uporaba obnovljive energije, da bi se zmanjšale emisije toplogrednih plinov;
- poudarja pomen regionalne prožnosti pri doseganju ciljev učinkovitosti in obnovljive energije, saj regionalna prožnost zmanjšuje celotne stroške podnebne politike. Vendar morajo biti ti cilji obvezujoči na ravni EU;
- se strinja s Komisijo, da bi bilo treba letalsko industrijo vključiti v sistem trgovanja s pravicami do emisije, ker je ta sektor hitro rastoč vir toplogrednih plinov, in poziva Komisijo, naj upošteva vse njegove učinke na podnebne spremembe;
- bo spodbujal razvoj stalnega omrežja prizadevnih lokalnih in regionalnih oblasti, ki se zelo trudijo za izboljšanje izmenjave informacij in oblikovanje platforme za razvoj novih idej za stroškovno učinkovito zmanjšanje toplogrednih plinov.

Referenčna dokumenta

Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o omejevanju globalnih podnebnih sprememb na 2 stopinji Celzija – Pot do leta 2020 in naprej

COM(2007) 2 konč.

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES zaradi vključitve letalskih dejavnosti v sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti

COM(2006) 818 konč. – 2006/0304 (COD)

Poročevalec: Lenie DWARSHUIS – VAN DE BEEK, članica izvršnega sveta province Južna Holandija (NL/ALDE)

Politična priporočila

ODBOR REGIJ

1. meni, da je zdravo okolje temeljni predpogoj za človekovo dejavnost, in je prepričan, da je varstvo okolja bistvenega pomena za človekovo blaginjo;

2. je prepričan, da dobro zasnovana okoljska in podnebna politika vsekakor prispeva h gospodarskemu razvoju.

V zvezi z oceno nevarnosti, ki jo predstavljajo podnebne spremembe

ODBOR REGIJ

3. meni, da je nevarnost večjih podnebnih sprememb, ki jih povzročajo emisije toplogrednih plinov, pereč problem, ki bi ga morala v prvi vrsti zelo odločno obravnavati že sedanja generacija;

4. se strinja z oceno, da bodo podnebne spremembe bistveno vplivale na človekovo dobro počutje, npr. žrtve vročinskih valov, zdravstvene težave, manjša biotska raznovrstnost, manjša kmetijska proizvodnja v nekaterih regijah, manj možnosti za turizem ter škoda zaradi višje morske gladine in izrednih vremenskih razmer, ki lahko povzročijo obsežne migracije proti najbližjim razvitim regijam zaradi vpliva okolja;

5. je prepričan, da bo imela podnebna politika številne pozitivne stranske učinke, saj bo izboljšala kakovost zraka (zaradi manjših emisij SO₂, PM in NO_x), oskrbo z energijo (zaradi manjše odvisnosti od uvoza fosilnih goriv) in plodnost tal (zaradi manjše izgube organskih snovi);

6. se popolnoma strinja s Komisijo, da bodo stroški političnih ukrepov za zmanjšanje podnebnih sprememb bistveno nižji kot ocenjeni stroški podnebnih sprememb in da je zato podnebna politika zelo učinkovita politika;

7. podpira izjave v kjotskem protokolu o pomenu kmetijskih tal za skladiščenje ogljika. Povečanje vsebnosti organskega ogljika in skladiščenje organskih snovi v tleh prav tako bistveno prispevata k izboljšanju bilance CO₂ v državah. Z obdelovanjem zemlje, ki temelji na varstvu tal, se lahko zmanjšajo tudi emisije drugih plinov, škodljivih za podnebje, kot sta dušikov oksid in

metan. Pri tem ne gre le za ohranjanje sposobnosti skladiščenja, temveč predvsem za njeno uporabo. Tla morajo izpolnjevati svojo nalogo skladiščenja ogljika, da lahko pozitivno vplivajo na bilanco CO₂, poleg tega pa prinašajo še druge prednosti, kot npr. izboljšanje rodovitnosti tal in sposobnosti zadrževanja vode. Uporaba humusa kot način obdelovanja zemlje in regionalno recikliranje organskih snovi prek komposta in ostankov pridelka so pomembni cilji na področju izboljšanja bilance CO₂.

V zvezi z mednarodno razsežnostjo podnebne politike

ODBOR REGIJ

8. poziva Komisijo, naj si na najvišji politični ravni bolj prizadeva, da bi spodbudila mednarodno koalicijo proti podnebnim spremembam, ker se je podnebnih sprememb mogoče lotiti le, če pri tem sodelujejo vse (pomembne) države;

9. poziva Komisijo, da pripravi časovni načrt za ustrezne pobude glede obvladovanja podnebnih sprememb in jasno strategijo za vključitev lokalnih in regionalnih oblasti, ter ju predloži pred začetkom vrha ZN o podnebnih spremembah, ki bo leta 2009 v Kopenhagnu.

V zvezi z regionalno razsežnostjo podnebnih sprememb in podnebne politike

ODBOR REGIJ

10. priznava, da se občutljivost evropskih regij za podnebne spremembe zelo razlikuje, zlasti zaradi različnih naravnih pogojev in gostote prebivalstva;

11. priznava tudi, da se od regije do regije zelo razlikuje razpoložljivost stroškovno učinkovitih možnosti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, predvsem zaradi različnih naravnih pogojev in gospodarske strukture;

12. zato obžaluje, da Komisija ne posveča več pozornosti regionalni razporeditvi stroškov neukrepanja in koristi ukrepanja, in jo poziva, naj opravi temeljito analizo regionalne razsežnosti stroškov in koristi podnebnih sprememb in podnebne politike;

13. priporoča zagotavljanje dodatnih virov in pripravo nadaljnjih ukrepov, poleg uporabe evropskih strukturnih skladov, kot koristnih sredstev za podporo pri politiki prilaganja in ublažitvenih ukrepih, kot sta varčevanje z energijo in uporaba obnovljive energije, da bi se zmanjšale emisije toplogrednih plinov. Tako bi se povečala podpora evropski podnebni politiki;

14. zahteva, da Komisija pri vmesnem pregledu proračuna za leto 2008 dodeli več finančnih sredstev za ublažitvene ukrepe, saj bo visoko zastavljene podnebne cilje mogoče doseči le, če bo na razpolago več javnih sredstev.

V zvezi s cilji podnebne politike

ODBOR REGIJ

15. se strinja z Evropsko komisijo, Evropskim svetom in Evropskim parlamentom, da bi si morala Evropska unija zastaviti visoke enostranske cilje, saj je za oblikovanje globalne koalicije proti podnebnim spremembam potrebno vodstvo. Zato pozdravlja cilj, da bi Evropska unija ne glede na politike drugih regij do leta 2020 zmanjšala emisije toplogrednih plinov vsaj za 20 % v primerjavi z letom 1990;

16. poziva Komisijo, naj oblikuje vmesne cilje za emisije CO₂, npr. za leto 2013 ali 2015, da bi se pospešilo, analiziralo in nadzorovalo izvajanje ublažitvenih ukrepov;

17. podpira cilje za izboljšanje energetske učinkovitosti do leta 2020 za vsaj 20 % in povečanje deleža obnovljive energije za vsaj 20 % do leta 2020. Ti cilji bi se lahko izkazali za učinkovite instrumente pri doseganju splošnega cilja zmanjšanja emisij. Teh ciljev ni mogoče doseči le z novimi tehnološkimi dosežki, potrebno je tudi postopno spreminjanje načina mišljenja tako proizvajalcev (npr. z energetske učinkovitim in hkrati za potrošnike privlačnim industrijskim oblikovanjem) kot potrošnikov;

18. poudarja pomen regionalne prožnosti pri doseganju ciljev učinkovitosti in obnovljive energije, saj regionalna prožnost zmanjšuje celotne stroške podnebne politike. Vendar morajo biti ti cilji obvezujoči na ravni EU.

V zvezi s trgovanjem s pravicami do emisij kot instrumentom podnebne politike

ODBOR REGIJ

19. se strinja s Komisijo, da bi moral evropski sistem za trgovanje s pravicami do emisije (Emissions Trading Scheme – ETS) imeti osrednjo vlogo, saj je lahko stroškovno učinkovit instrument za ublažitev emisij toplogrednih plinov;

20. poziva Komisijo, naj učinkovito upravlja število dodeljenih pravic do emisije, saj bo sistem za trgovanje z njimi učinkovit le, če bo zgornja mejna vrednost emisij (tj. skupna raven pravic do emisij) bistveno nižja kot raven emisij toplogrednih plinov;

21. poudarja, da bi bilo treba skupno število pravic, ki bodo dodeljene v okviru sistema za trgovanje s pravicami do emisije, znižati v skladu s cilji glede emisij, ki jih je za leto 2020 določila Komisija, da bi se pri zmanjševanju emisij preprečila prevelika obremenitev sektorjev, ki ne sodelujejo v sistemu trgovanja s pravicami do emisij, kot so gospodinjstva in drugi mali porabniki energije;

22. podpira delno dražbo pravic, zlasti v zaščitnih industrijskih sektorjih, ker bo tako zagotovljena večja spodbuda za zmanjšanje emisij, povečala pa se bo tudi učinkovitost sistema za trgovanje z emisijami. Ta pristop je tudi bolj usklajen z načelom „onesnaževalec plača“. Tako bi bila gospodarska obremenitev za sodelujoča podjetja manjša, kot če bi se na dražbi ponujale vse pravice;

23. meni, da je mogoče dražbo in brezplačno dodelitev (na podlagi referenčne vrednosti) drugega (glavnega) dela pravic do emisij prepustiti državam članicam, pri čemer je treba uskladiti postopke za dodelitev v EU, da bi se preprečilo izkrivljanje konkurence med državami članicami in povečala učinkovitost sistema; v prihodnjem sistemu trgovanja bi bilo treba za posebne gospodarske panoge s primerljivimi evropskimi referenčnimi vrednostmi razmisliti o dodelitvi ali določitvi ciljev na ravni Skupnosti zunaj nacionalnih ciljev zmanjšanja z enako dodelitvijo pravic do emisij na proizvodno enoto za vse udeležence na trgu;

24. poziva Komisijo, naj ugotovi, ali je treba nameniti primerna sredstva, npr. iz strukturnih skladov, za finančno nadomestilo najbolj oddaljenim regijam, če bo vključen letalskih dejavnosti v sistem za trgovanje s pravicami do emisije nanje relativno močno vplivala;

25. pozdravlja prizadevanja za uskladitev evropskega sistema za trgovanje s pravicami do emisije s primerljivimi pristopi v tretjih državah. Izkrivljanja konkurence v prid proizvajalcem iz držav, ki nimajo primerljivega sistema za trgovanje s pravicami do emisije, bi bilo treba preprečiti z ustreznimi ukrepi, na primer s kompenzacijskimi datjavami;

26. pozdravlja predlog za širitev sistema za trgovanje s pravicami na druge pline in sektorje, saj bosta tako uspešnost in učinkovitost sistema večji;

27. poziva Komisijo, naj skrbno preveri možnost odprtja sistema za trgovanje s pravicami do emisij majhnim, toda energetske intenzivnim emitentom, ker bi to verjetno zmanjšalo njihove stroške znižanja emisij;

28. se strinja s Komisijo, da bi bilo treba letalsko industrijo vključiti v sistem trgovanja s pravicami do emisije, ker je ta sektor hitro rastoč vir toplogrednih plinov, in poziva Komisijo, naj upošteva vse njegove učinke na podnebne spremembe;

29. zahteva, da Komisija pri dodelitvi pravic upošteva posebne značilnosti letalske industrije, zlasti ob dejstvu, da letalske emisije (ogljika in vodika) bolj vplivajo na podnebne spremembe kot dejavnosti na tleh;

30. močno nasprotuje predlagani izjemi za vladne lete, saj bi vlade morale biti vzor in spodbujati javno podporo tej politiki;

31. podpira vključitev zajemanja in skladiščenja ogljika (CCS) v evropski sistem za trgovanje s pravicami do emisije, vendar le, če so izpolnjene stroge nadzorne in varnostne zahteve. Pred tem pa je treba na demonstracijskih napravah dokazati, kako in s kakšnimi stroški lahko te tehnologije prispevajo k preprečevanju emisij toplogrednih plinov.

V zvezi z drugimi instrumenti podnebne politike

ODBOR REGIJ

32. poziva Komisijo, naj razvije sisteme, v okviru katerih bodo države članice in regije lahko stroškovno učinkovito dosegle cilje glede obnovljive energije in energetske učinkovitosti;

33. meni, da bi morale države članice, ki imajo omejene možnosti proizvodnje energije iz obnovljivih virov, imeti možnost doseči cilj glede obnovljive energije prek trgovanja, in sicer v okviru certifikacijskega sistema za zeleno energijo, ki bi zajel vso EU, ali prek dvostranskih pogodb z drugimi državami, ki imajo večje zaloge obnovljive energije. Cilj tega je zmanjšati skupne stroške izpolnjevanja ciljev glede obnovljive energije;

34. prosi Komisijo, naj določi cilj za energetske učinkovitost na agregatni ravni (tj. energetska intenzivnost celotnega gospodarstva), ob tem pa upošteva regionalne razlike v sektorski strukturi. To bi državam članicam in regijam omogočilo prožnost, da dosežejo cilj s širšim obsegom ukrepov, vključno z ukrepi v zvezi z energetske porabe naprav in industrijsko strukturo (regionalnega gospodarstva);

35. pozdravlja namen Evropske komisije, da zmanjša povprečne emisije novih avtomobilov, prodanih v EU do leta 2012 na 120 g CO₂/km, in poziva Komisijo, naj si po najboljših močeh, npr. s spodbujanjem raziskav na tem področju, prizadeva da bo do leta 2020 lahko dosežena vrednost 95 g CO₂/km;

36. poziva Komisijo, naj pri oblikovanju instrumentov nove politike dosledno upošteva načelo subsidiarnosti. Regionalne in lokalne oblasti imajo dober položaj za sprejetje učinkovitih ukrepov na področju javnega prometa, prometne infrastrukture, energijske infrastrukture, prostorske politike, energetske učinkovitosti in komunikacije z javnostjo.

V zvezi z vlogo lokalnih in regionalnih oblasti v evropski podnebni politiki

ODBOR REGIJ

37. je prepričan, da so ukrepi na regionalni in lokalni ravni nepogrešljivi za učinkovito evropsko podnebno politiko;

38. je prepričan, da imajo lokalne in regionalne oblasti prav tako pomembno vlogo pri prilagajanju podnebnim spremembam. OR bo kmalu pripravil osnutek mnenja o tej temi;

39. ugotavlja, da regionalne in lokalne oblasti na različne načine že prispevajo k evropski podnebni politiki, na primer:

- a. seznanjajo javnost, npr. v šolah, da so za preprečitev nadaljnjih podnebnih sprememb potrebni ukrepi;
- b. teme podnebja in energije postajajo gonilo prostorskega načrtovanja;
- c. spodbujajo naložbe v infrastrukturo za črpalke biomase in biogoriva;
- d. spodbujajo naložbe v toplotne naprave, v katerih je dovanje toplote (ostanek toplote, geotermalna toplota, hranilnik toplote in hladu v zemlji) prilagojeno povpraševanju;
- e. krepijo uporabo drugih vrst prometa namesto cestnega (t. i. modal shift) prek npr. prostorske politike;
- f. spodbujajo regionalni javni promet, na primer s povezavami z mestno železnico;
- g. zavzemajo se za večje načrtovanje in izgradnjo pešpoti ter drugih prometnih poti za nemotorizirani promet;
- h. spodbujajo čisto tehnologijo v javnem prometu z okolju prijaznimi javnimi naročili;
- i. poenostavljajo postopke za pridobitev dovoljenja za projekte obnovljive energije;
- j. izboljšujejo ureditev energetske učinkovitosti z ustanavljanjem strokovnih centrov;
- k. vzpostavljajo mednarodna partnerstva za širitev mednarodne koalicije za preprečevanje podnebnih sprememb in prenos energetske varčne tehnologije v manj razvite države;
- l. spodbujajo tehnološke raziskave in razvoj z oblikovanjem t. i. regionalnih kompetenčnih centrov na področju energetike;
- m. povezujejo cilje za energetske učinkovitost ali obnovljivo energijo z regionalnimi cilji, kot so zaposlovanje, inovacije, socialna politika;
- n. zastavljajo visoke cilje, kot so akcijski načrti za lokalno ali regionalno zmanjšanje emisij in „podnebno nevtralna območja“ ali „podnebno nevtralni javni promet in zgradbe“;
- o. uporabljajo javne razpise kot instrument za zmanjšanje porabe energije in povečanje energetske učinkovitosti blaga in storitev;

- p. spodbujajo obdelavo organskih snovi in surovin na regionalni in lokalni ravni, ker zmanjšanje prevozov prispeva k ravnovesju CO₂;
40. bo prevzel svojo odgovornost in spodbujal izvajanje tovrstnih ukrepov na regionalni in lokalni ravni v okviru treh vrst dejavnosti:
- izboljšanje širjenja znanja o stroškovno učinkovitih ukrepih v zvezi s podnebjem;
 - spodbujanje sodelovanja med regijami EU;
 - spodbujanje sodelovanja med regijami EU in regijami v drugih delih sveta, kot so ZDA, Kitajska in Indija, deloma tako, da se okrepijo že obstoječe povezave med temi regijami;
41. poziva Komisijo, naj organizira konferenco o regionalni in lokalni podnebni politiki, da bi se med evropskimi regijami razširila najboljša praksa in razprava o tem, kako lahko Komisija učinkovito podpre regionalno in lokalno podnebno politiko;
42. bo spodbujal razvoj stalnega omrežja prizadevnih lokalnih in regionalnih oblasti, ki se zelo trudijo za izboljšanje izmenjave informacij in oblikovanje platforme za razvoj novih idej za stroškovno učinkovito zmanjšanje toplogrednih plinov;
43. ponuja aktivno sodelovanje v nadaljnjem postopku oblikovanja evropske podnebne politike.

V Bruslju, 10. oktober 2007

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE
